

MAGYAR VÍZILABDA SZÖVETSÉG
HUNGARIAN WATER POLO FEDERATION

1

Megvalósítási terv 2017/2018

Kiegészítés a 2017-18-as időszakra megújított
*„A vízilabda sportág középtávú fejlesztési
konceptiója 2010 - 2014”* c. sportfejlesztési
programhoz

Jelen dokumentum a Magyar Vízilabda Szövetség hivatalos sportfejlesztési programjában foglaltak – a 2017-2018-as időszakra megújított – „A vízilabda sportág középtávú fejlesztési koncepciója 2010 - 2014” (továbbiakban: Program) kiegészítő dokumentuma.

A Program a mai napig érvényes, a vízilabda társadalom mindennapi munkájának keretét adó irányelv gyűjtemény, az itt leírtak érintetlenül hagyják a Programban leírtakat.

A vízilabda sport Magyarország legeredményesebb csapatsportja. Férfi csapatunk kilenc olimpiai aranyérme mellett két világbajnoki és tizenkettő Európa-bajnoki első helyezést is magáénak mondhat. Női csapatunk két alkalommal nyert világ- és három alkalommal Európa-bajnokságot. Sportágunkat „nemzeti” sportágként tartjuk számon.

A Magyar Vízilabda Szövetség feladata és kötelessége, hogy a sportág eredményességét, és szakmai színvonalát fenntartsa. Átgondolt stratégia mentén biztosítsa a vízilabda sportág rendszereinek összehangolt és komplex működését, versenyeztesse a válogatott kereteket, és biztosítsa a munkák elvégzéséhez szükséges anyagi háttérrel.

A tagszervezeteiben folyó munka támogatásával elősegítse az utánpótlás nevelés megfelelő színvonalát a kiválasztástól kezdődően a versenyrendszerek minden szintjén, ezáltal is biztosítva a válogatott keretekbe behívott versenyzők magas szintű felkészültségét.

Ezen célok eléréséhez feltétel mind a klubokban, mind a válogatott keretek mellett a megfelelően képzett sportszakemberek – edzők, sportvezetők, orvosok, masszőrök – közreműködése.

A Szövetség fontos feladata a sportág népszerűsítése, bemutatása, eredményeinek megismertetése, új kommunikációs csatornák megnyitása, illetve a meglévők továbbfejlesztése az új technikai lehetőségek kihasználásával.

A szorosan vett versenysport és az él utánpótlás sport fejlesztésén túl a Szövetség feladatának érzi a társadalmi felelősségvállalás eszméjének való maximális megfelelést is, amelynek keretében nagy hangsúlyt kívánunk fektetni – kihasználva a sport és a sportág népszerűségét – a sportolás mindenki számára történő elérhetővé tételére.

Ezen elvek mentén sportrendezvényeink kapcsán kiemelt prioritás a megfizethetőség, valamint az, hogy az egyes kiemelt rendezvények az ország számos – vidéki – településére eljussanak a fővárosi rendezésűek mellett. Továbbá a Póló Nyár Programunk, valamint az épülő tanuszodák számára eszközöket és sportfelszereléseket biztosító programunk által elérhetővé kívánjuk tenni a sportágot a hátrányos helyzetben, nehéz anyagi körülmények között élő gyerekek és családjaik számára is.

I. Helyzetelemzés

Az utánpótlás-nevelés általános tendenciái

Nemzetközi távlatok

A magyar vízilabdasport továbbra is a világ egyik legjobb vízilabda kultúrája mind a férfiaknál, mind a nőknél, de a nemzetközi és magyar vízilabda szintje között mindenképpen különbséget kell tenni.

A férfiaknál nemzetközi szinten a világ élvonalába a szerbek, horvátok, montenegróiak, görögök és az olaszok tartoznak a mieink mellett, és picivel vannak lemaradva az ausztrálok és a spanyolok, akik szintén esélyesek érem megszerzésére a világeseményeken. A sorrendben nincs változás, de zárkózik fel a középmezőny is (német, amerikai, kanadai, román, orosz csapatok), ők hazai pályán képesek kiemelkedő eredményeket elérni. Valószínűleg ez lesz a nemzetközi erőssorrend a következő években is, de mindenképpen nagyobb figyelmet kell fordítani a későbbiekben a felzárkózó nemzetek csapataira is. Ezen megállapítás bizonyos jelei már megfigyelhetők voltak a 2016-os belgrádi Európa-bajnokságon, az ezt követő olimpiai selejtező tornán valamint a Riói Olimpiai Játékokon is.

Az angolszász területeken az első lépés az úszástudás professzionalizálása a kisiskolában, a gimnáziumban és az egyetemen is. A tapasztalat azt mutatja, hogy ezen országokban a fiatalok szívesebben váltanak a labdajátéokra, mintsem maradnak a napi 5-6 órás úszás mellett. Ezeken a területeken „robbanásszerűen” terjed a sportág népszerűsége. A balkáni országokban mindenhol nagyon népszerű a vízilabda, de főleg Horvátországban, ahol szinte valamennyi településen van uszoda, amit télen is tudnak használni.

Magyarországon is nagyon népszerű a játék. Három éve észleltük, hogy a 11 évesek szokásos felmérésén a fiúknál-lányoknál egyaránt már megdőlt az 5-6 fővárosi klub egyeduralkodása, fordult a kocka, a vidékiek jobb eredményeket értek el a fővárosiaknál. Ennek egyik magyarázata lehet, hogy a fővárosiak hajlamosabbak az „elkallódásra”, figyelmüket több minden tudja elterelni egyrészt a sportról, másrészt a szélesebb sportági paletta révén a sporton belül a vízilabdázásról. Egy olyan városban, mint például Szentés, a sokszínű szórakozási lehetőségek hiányában a fiatalok a vízilabdára koncentrálnak, a szülők küldik őket edzésre, ahol versenyeznek a fiatalok a csapatba kerülésért. Más sportágak edzői közül is sokan azt tanácsolják a sportolóiknak, hogy 14 éves korig járjanak uszodába, mert olyan „tűdőkapacitásra” tehetnek szert, amire nem lenne lehetőségük, ha kizárólag csak a saját sportágspecifikus edzőmunkájukat végeznék el.

Az utánpótlás nevelésünk fő feladatai:

- Eredmények elérése
- A jelenlegi képzési rendszer működtetése, fejlesztése
- A felnőtt válogatottak ellátása kiemelkedően képzett játékosokkal

A fiúknál probléma, hogy a rendelkezésre álló vízfelülethez képest sokan játszanak, kevés a rájuk irányuló figyelem, kevés a szakember. A lányoknál viszont a viszonylag kis létszámú

merítési bázis okoz nehézséget, ugyanakkor az elmúlt években – köszönhetően többek között a látvány-csapatsport támogatási rendszernek – pozitív irányba mozdult el a leány vízilabda sportolói tömegbázisának létszáma. A válogatottaknál meg kell találni a legtehetségesebbeket, és ki kell emelni őket a klubképzésből, teret adva a válogatott edzéseinek is.

Kiválasztás – korosztályi mérések rendszere

Ma már nagyon jó szakemberek fedezik fel a tehetségeket, de nem mindegy, hogy hány évesen. A vízilabdában 20 éve működik a képzési rendszerünk, amelynek a lényege, hogy széles alapokra építve, piramis rendszerben készítjük fel a klubok legjobb játékosait.

Mostanában nagyon divatos kifejezés az akadémia szó az utánpótlásképzésre, de a vízilabdában tulajdonképpen már több mint 20 éve akadémiai rendszerű utánpótlásképzésről beszélhetünk.

Aki ma Magyarországon vízilabdázni kezd és a sportághoz hű marad, mindenképp átesik egy központosított felmérőn. A vízilabdázással foglalkozó vidéki klubok tehetséges játékosainak képességei évente egyszer kerülnek felmérésre, csakúgy, mint a fővárosi játékosoké. Különböző szempontok szerint elvégzett részletes tesztelést végzünk, minden szempontot figyelembe véve, ami alkalmassá teszi a játékost, hogy jó vízilabdázó legyen. (A tesztek nem orvosiak, vagyis nem „genetikai előrejelzések”, ahol a fajsúly, csontozat, súlypont, lebegési készség mérésén keresztül készülnek az előrejelzések.)

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy például február első hétvégéjén összehívásra kerültek az ország összes klubjának legtehetségesebb 12 esztendőes játékosai (fiú, lány) mintegy 120-130 sportoló, és 8-9 felmérőből álló különböző teszt segítségével felmérések készültek. A gyerekek kiválasztásához a szövetség szakmai vezetői körbejárják a csapatokat, megnézik a fiatalokat mérkőzéseken, edzéseken, és nagyságrendileg az adott klub legjobb 5 korosztályos játékosát az edzőkkel egyeztetve elküldik az országos felmérésre, ezáltal bekerülnek egy adatbázisba. A felmérésen a válogatottnál dolgozó szakemberek, edzők, mérik fel a játékosok teljesítményét (úszás, passzolás, stb.). Alapjában az eredmények sok mindent előre vetítenek, de ahogy az évek telnek, úgy alakulnak a fiatal játékosok képességei is. Ezek a tesztek hosszú évekre megmondják, hogy kivel érdemes külön foglalkozni.

A program több mint 20 éve folyik és az eddigi, olimpián szereplő játékosaink közül csak kettő maradt ki a korai felmérésekből, vagyis elmondható, hogy a piramis rendszer kiválóan működik. A rendszerből olyan játékosok maradnak ki, akiket egyszerűen nem lehetett előre „feltérképezni”.

Biros Péter például tinédzser koráig nem is játszott, kézilabdázott, Vámos Márton pedig be sem került a rendszerbe, hiszen egyik napról a másikra nőtt 2 méter fölé. A rendszerből való kimaradás egyik oka lehet ez a hirtelen fejlődés, illetve az is, hogy gyerekkorában egyszerűen az adott klub másokat javasolt a felmérőre. Ezért ismételjük meg a felméréseket a kiválogatott játékosokkal. Van, aki később ér, van aki korábban. A teszteket az évek során újra és újra elvégezzük, értékeljük, egészen addig, amíg a felnőtt válogatott közelébe nem ér a játékos – vagy különböző okok miatt kiesik a rendszerből. Türelmesek vagyunk, feltételezzük, hogy előbb-utóbb kiderül olyan információ, ami egy 11 éves gyerekénél nem biztos, hogy látható a legelső felmérésen. A vízilabda sportágban nem „ízlés” szerint kerülnek kiválogatásra a fiatalok, hanem

fizikai szempontok alapján is, hiszen 160 centiméter végleges magasság más sportágban, például labdarúgásban nem probléma, egy vízilabdázónál viszont az esetek 99%-ában kizáró ok.

A felmérési adatok teljesen nyilvánosak, mindenki számára elérhetőek. A felmérések alapján (is) kialakított válogatott keretek kéthetente együtt dolgoznak, válogatott szinten folyamatos munka folyik, ami nyomonkövethető az MVLSZ honlapján. Egy klub életében a korosztályos válogatottak azt jelentik, hogy a válogatott és az érintett klubedzők majd hogyan napi kapcsolatot ápolnak. Nagy előny, hogy jól szervezett a vízilabda élet Magyarországon, mindenki mindenkit ismer – játékosok, korábbi játékosok, korábbi edzők –, így napi szinten van visszajelzés a válogatottbeli szereplésből.

A teszten jól szereplő játékosok nagy része hivatásos játékos lesz, a legjobbak pedig a válogatottságig is eljutnak. Az a tapasztalatunk, hogy a teszten áteső 60 gyerekből 3 játékos „úgy született”, hogy adottság számukra a siker – de természetesen kellene a jó edzők és a háttér, hogy ezek a fiatalok ne kiaknázatlan tehetségek maradjanak, hanem olimpiai bajnokok legyenek.

A 2016-os esztendőben fontos programot indítottunk be a fenti tesztrendszer kiterjesztésére, továbbfejlesztésére. Célunk egy sportágat átfogó adatbázis létrehozása, amely később akár évtizedes adatmennyiséggel óriási segítsége lehet az utánpótlásban dolgozó szakembereknek.

Többek között ezt az audit rendszert kívánjuk a 2017/2018-as támogatási időszakban továbbfejlesztetni, tökéletesíteni.

Szakmai háttér – képzési rendszer

A szövetség Dr. Kemény Dénes elnök vezetésével szakmai programot alakított ki 2014-ben, amelyben ajánlások kerültek megfogalmazásra azon tehetséges játékosok egyéni képzésére, akik egyéni többlet edzőmunkát kívánnak végezni (például edzőtermi erősítés, megfelelő úszásmennyiség stb.). A tehetségek túlnyomó többsége most is kiváló edzőkkel dolgozik a klubjában, vidéken és Budapesten egyaránt, de ha az ajánlásokból akár csak egy dolgot is megfogad az adott edző (például lábtempó javítás, lövő erő javítás, stb.), akkor már látványos javulás érhető el. Ezek természetesen csak ajánlások, nem hivatalos követelés.

Vannak nagyon jó egykori játékosok, akik most edzőként dolgoznak, rengeteget tudnak a vízilabdáról, de a kluboknál alkalmazott edzők végzettségét illetően a szövetségnek eddig nem volt közvetlen beleszólása. Az MVLSZ elnöksége 2015 márciusában elfogadta az edzői licenszrendszer bevezetésének lépéseit. A cél az, hogy 2017 szeptemberétől az élvonalbeli klubok utánpótlásánál, majd 2019 szeptemberétől országsszerte minden klubnál már kizárólag csak szakedzők végezzenek munkát a vízilabdaedzéseken.

Az ajánlások – és nem előírások – önmagukban nem biztos, hogy elég nyomatékosak lesznek a klubedzők számára. Fontos, hogy a klubok környezetében jelen legyenek olyan sikeredzők, akik kineveltek tehetségeket, az ő szavukra adnak más edzők is. Illetve az MVLSZ folyamatosan ösztönzőket épít be forrásfelosztási rendszerébe, ezáltal is segítve a licenszrendszer elterjedését. A szövetség fontosnak tartja, hogy gyakorlott utánpótlás-nevelők foglalkozzanak a fiatalokkal. (A fiatalok képzésével foglalkozó sok edző pontosan tisztában van azzal például,

hogy sokkal hasznosabb tud lenni, ha egy bizonyos intervallumban sokféle edzőmunkát végez a gyerek, de azt csillogó szemmel, mosolyogva teszi, és élvezi, amit csinál, mintha a „nagy könyv szerint” monoton nagy mennyiségű edzőmunkát szabnának ki rájuk.)

A piramis 120 emberről indul, de fokozatosan csökken, hiszen kiderülnek a minőségbeli különbségek – mindig csak a legjobbak maradnak a rendszerben. Válogatott szinten 3 edző foglalkozik a sportolókkal, és minimum 2 hetente edzenek. Az egyesületekben rendszeresen napi szinten folynak az edzések (általában naponta 2 edzés korosztályonként), de nagy nehézséget okoz a szülőknek és az iskoláknak, a logisztika és az oktatási intézmények távolsága. A végeredmény az, hogy a legjobb utánpótlás-nevelő műhelyekben heti 2-3 reggeli edzés mellett heti 5 délutáni foglalkozás is van.

A szövetség az elkövetkezendő években a minőségi képzésre koncentrál, gátat kíván szabni annak a jelenségnek, hogy a drága tagdíjfizető gyerekek (szülők) megtartása érdekében az edzők engednek a szakmai elvekből („tagdíj-vízilabdázás”). A felnőtt válogatott vízilabdázók sikerei után özönlöttek a fiatalok az edzésekre – a nagy tömeg pedig hozta a tandíjat – és a sportág finanszírozási szerkezete miatt a kluboknak szükségük volt a tagdíjakra. Az MVLSZ törekszik arra, hogy a klubok a TAO támogatások segítségével a lehető legjobban koncentrálhassanak a minőségi munkára, az anyagi gondok szorítását feloldva.

Lépéseket kell tennünk az egyéni képzés irányában. A válogatott szempontjából eredményesebb képzés lenne, ha a klubedzők 2-3 órát 8-10 emberrel foglalkoznának, nem pedig egy órát 30-al, ha a mennyiségi vízilabdából minőségi vízilabdázás válna. Azért is fontos ez, mert a jövőben sokkal jobban kell koncentrálnunk a posztképzésre – a kapusposzt és a lövőerő kulcskérdés lehet a magyar vízilabdában.

A kapusposzt sokkal jelentősebbé vált az utóbbi években, mert a játékszabály változások miatt statisztikailag érzékelhetően többet lőnek kapura (emberelőny, szabaddobás, stb.), mint korábban.

Utánpótlás szinten a magyar vízilabda egyik nagy hiánya, hogy jelenleg kevés az olyan képzett kapus, mint a korábbi időszakokban. Fontos feladat, hogy a szakemberek a változásokhoz igazítsák a képzést, ugyanis ha nem találjuk meg a kulcsposztokat és nem neveljük ki a tehetségeket, akkor az eredmények is elmaradnak.

Kiegyenlített a nemzetközi verseny. Ma már ott tartunk, hogy a szorgalmas munka kevés, hiszen az egész világ folyamatosan és keményen edz és fejlődik – a szorgalom ma már kötelező tulajdonság. A tehetség viszont nagyon felértékelődött. A világ sok országában tanultak már meg vízilabdázni, hiszen az utóbbi években leegyszerűsödött a játék. Korábban szerényebb eredményekre képes nemzetek bizonyulnak kemény ellenfélnek, még ha nincs is különösebben nagy tehetségű játékos a csapatban, a kellő fizikumuk, lövőerejük, a taktikai tudásuk már megvan, már magas szinten képesek vízilabdázni. Ahhoz, hogy a magyar válogatottak továbbra is a világ legjobbjai legyenek, extra teljesítményre van szükség, olyanra, amire a többi nemzet nem tud azonnal reagálni. Ehhez nem elég a nagy hagyományokkal rendelkező magyar vízilabda kultúra, edzői háttér, megfelelő játékosok is kellene.

Férfi szakág

Nemzetközi tendenciák

Az Amerikai Egyesült Államokban sokan játsszák ezt a sportot, gyakorlatilag minden gimnáziumnak van uszodája, területi bajnokságban indulnak, és mivel a fiatalok számára az úszás nagyrészt unalmas, sokan választják a vízilabdát: törvényszerű, hogy ennyi fiatal közül kinőhetnek sztárok. Ezzel együtt igazából Kalifornia látja el vízilabdázóival az országot. A sikeresebb edzők és játékosok több napos továbbképzéseket szerveznek a vízilabdával kevésbé „fertőzött” területeken. Több zóna is van (Florida, New York) ahol egyre jobb munka folyik, de Kalifornia a központi terület. Mindig van egy jó válogatottjuk a világversenyekre. Az amerikai egyetemi ligának vannak pozitívumai és negatívumai is egyaránt: elsősorban az fogja vissza a csapatokat, hogy szabályozzák az edzőmérkőzések számát, de motiváló, hogy az egyetemek ösztöndíjakat adnak, így a családok sokat spórolhatnak, a fiatalok komolyabban veszik a sportágot. Egyetemi csapatonként 20-30 játékos is van, akik naponta kétszer edzenek, de a liga színvonala (jelentősen) alacsonyabb, mint a magyar első osztályé.

Sok külföldi játékos is szerepel az USA klubcsapataiban, ők nagyrészt a diploma megszerzése kapcsán kerülnek ki a tengeren túlra, de emelik a színvonalat annyira, hogy az egyetemi ligából a válogatottak közelébe is kerülnek/kerülhetnek játékosok.

Ami Európát illeti a dél-szláv országokban nagyon lecsökkent a játékosok száma, amiből ők előnyt kovácsolnak: az ottani legjobb szakemberek már-már katonásan megmondják a többi edzőnek, hogy mi a képzés menete (tanfolyamokon, értekezleteken, konferenciákon), tudatják az elvárásokat mindenkivel. Míg nálunk nagyságrendileg 7 500 igazolt játékos van, Montenegróban mintegy 500, de az ottani edzők sokkal több figyelmet tudnak fordítani a fiatalokra. A nagy figyelem, pedig minőséget vonz maga után. Lehet, hogy az 500-ból csak 20 tehetséges fiatalot nevelnek ki, de az pont elég arra, hogy jól szerepeljenek nemzetközi tornákon, és hogy ellássa a montenegrói csapatokat minőségi játékosokkal. Sok helyen most is délelőtt-délutáni rendszerben működnek az iskolák, vagyis egy edző a csapatát kétfelé tudja bontani, az egyik felét délelőtt edzi – amikor amúgy is üresek az uszodák – másik felét pedig délután. Ez komoly segítség a minőségi munka javításában. A montenegrói mellett a horvát és a szerb képzési rendszer is hasonló jeget mutat ehhez.

Oroszországban visszafogták az utánpótlásra költött pénzeket. Korábban az orosz vízilabda nagyjából a labdarúgáshoz volt hasonló: milliárdosok összevásárolták a csapataikba a világ legjobbjait, de a válogatottjuk már évek óta nem versenyképes. Németország, a másik „elkallódott” vízilabda nemzet, a legutóbb két olimpiára ki sem jutott. Mellettük a spanyolok és az olaszok erősek, de ott is kevés a vízfelület, nehéz a tehetséggondozás – 11 000 gyerek közül nehéz kiemelni a legtehetségesebbeket.

Utánpótlás-nevelés

A fiúknál a korábbi évek romló eredményeihez képest az elmúlt időszakban nagyszerű sikerekről lehet újra beszámolni. A 2014-es isztambuli junior világbajnokságon győztes válogatott az „Év Csapata” elismerésben is részesült idehaza.

A javuló eredmények ellenére fontos felismerni a korábbi rendszerbeli hibákat, amelyek közül néhány beazonosítható:

- a kialakult rendszer egy kicsit megfáradt, frissíteni kellett;
- nem mindig a megfelelő személyek dolgoztak adott pozícióban;
- kevés volt a stratégia és több a rögtönzés;
- mindenki azonnali eredményt akar, és nem stratégiában gondolkodunk.

Az anyagi háttér többé-kevésbé a múltban is adott volt, de a szervezett és irányított utánpótlásképzésben még ma is van hova fejlődjünk. Ami a legtehetségesebbeket illeti két akadály miatt romlott a képzés színvonala:

- a sikerekre való tekintettel megnégyszereződött a fiatalok száma az utóbbi 15 évben, ami azt eredményezte, hogy arányában kevés lett a vízfelület és a képzett edző;
- a trénerek a mentalitásuk miatt, nem fogadják el a többféle képzési irányvonalat. Minden edzőnek megvan a saját véleménye, elképzelése – bármilyen típusú (játékos, edzői) múltra való tekintet nélkül. Ami persze másik oldalról pozitívum is, mivel az öntudatos edzők sikeresebbé válhatnak.

Az elmúlt három év stratégiai célkitűzése volt – és még nagyon sokat kell dolgozni a teljes megvalósulásért – hogy a gyerekek számával egyenesen arányosan nőjön a vízfelület és a képzett edzők száma.

Az utánpótlásban elért sikerek a koncentrált felkészítés eredményei: a korosztályos válogatottakban kiválasztásra kerülnek a klubcsapatokból a legügyesebb fiatalok, és külön edzéseken próbálják azt pótolni, amire a klubedzés során nem kerülhet sor – vagyis az egyik alapvető feladat az, hogy a fiatalokkal egyénileg foglalkozzanak. Ez a képzés sok helyen elmaradt, mivel a csapatoknál a szülők komoly tagdíjat fizetnek és így – jogosan – elvárják, hogy foglalkozzanak a gyermekeikkel. Így nem marad idő a tehetségesebbek különözéseire. Ebben a helyzetben, ha a szülők és a fiatalok megvásárolják a sportolási lehetőséget, a képzési szolgáltatást, elvárják, hogy a tagdíjat és az egyéb költségeiket fizető gyermekeik odafigyelő, minőségi képzésben részesüljenek. Ezt a szolgáltatást a legtöbb helyen meg is kapják. Ezt sok edző „tagdíj vízilabdának” hívja. A szolgáltatási modell sokat használt a sportág anyagi alapjainak az erősítésében, a vízilabda népszerűsítésében, másik oldalról viszont közrejátszik abban, hogy az utánpótlás színvonala visszaesett, és már a férfi felnőtt válogatottban is egyre nehezebb a játékosokat közvetlenül beépíteni a csapatba. A fiatal tehetségeket még csak-csak be lehet illeszteni, de már 16-17-18 éves fiatalokkal külön kell foglalkozni, mert a korábbiaknál kevésbé képzetek a nagy csapathoz.

Komoly siker, hogy nőtt az edzők bérezése. A mostani fizetésekhez azonban az edzők egy részénél a szaktudásnak és az elvégzett munka mennyiségének és színvonalának is nőnie kell.

Ezt két módon lehet elérni:

- A megnövelt javadalmazásért az edzőknek háttérbe kell szorítaniuk a vízilabdához közvetlenül nem kapcsolódó „civil” munkájukat és csak a vízilabdával kell foglalkozniuk,
- Korábbi kiváló játékosokat kell a képzésbe bevonni, akik eddig az alacsony fizetés miatt nem orientálódtak az edzői munka felé, inkább a civilszférában helyezkedtek el.

A társasági adókedvezmények nyújtotta sporttámogatásokkal két területen javulhat a képzés:

- Az edző megtehetné, hogy a tehetségeket lehívja hamarabb és külön edzést tart, mert a támogatásból több vízfelület bérlésére van lehetősége a sportszervezetnek.
- Az edzők a vízilabdában megszerzett fizetésükből fenn tudják tartani a családjukat, kizárólag a vízilabdára tudnak koncentrálni. Délelőttönként, amíg a játékosai iskolában vannak, fel tud készülni az edzésekre, elemezni tud, stb., majd délután megtartja a csapat és az egyéni edzéseket.

Az olimpiai ciklusban a legfontosabb cél, amit el kellett érniük, hogy a rutinos játékosok mellé felzárkóztassuk a fiatal tehetségeket, akikre még egy évtizeden át számíthat a válogatott és a sportág. Ehhez a piramis alját kellett erősíteni (a klubokat), de az utánpótlás válogatottakat is. Az utóbbi időben ilyen szempontból javult a helyzet, mostanában hét közben többször is tud edzeni a korosztályos válogatott. Nagyon lényeges lenne, hogy kiszolgáljuk a tehetségeket, motiváljuk az edzőket, ha nem a szülő pénzéből tartanánk meg az edzéseket, akkor az hosszabb távon a minőséget is javítaná.

Női szakág

A női vízilabda az összes csapatsportág közül az egyik legdinamikusabban fejlődő sportág, mivel nagyon mélyről indult és nem is annyira régen. Maga a szakág még nincs 40 éves Magyarországon.

A női pólóban, ahogy jönnek az eredmények – kezd sikersportággá válni – úgy kelti fel a sportolni vágyó fiatalok figyelmét. A többi sportághoz hasonlóan nálunk is sportos, jó alakkal jár a sportolás, viszont a többi sportággal ellentétben itt nagyon minimális a sérülés veszély, a labdarúgással, kosárlabdával, kézilabdával járó törések, szalagsérülések, operációk a vízilabdában nem jellemzőek. Ebben a sportágban nemcsak a labdázás, a sportolás és az eredmények a vonzóak, hanem férfi és a női szakágban is, a 17-18 éves (fiatal) felnőtt korra elért nagy szív, 4-6 literes tüdő, teljesen egyedülálló keringési rendszer is – vagyis a mai világban kivételes egészségi állapot. Nem sok sportág utánpótlása tud ilyen tulajdonságokat „garantálni”.

Bár a férfi-női vízilabdát külön kell kezelni, nem összehasonlítható, de a női póló esetében is már csak szervezés kérdése a közönség, a rendezvények, és a népszerűség. Az utánpótlás korosztályoknál fontos, hogy látják a fiatalok, hogy az osztálytárs, barátok lejárnak az uszodába, a fiúk és a lányok mennek egymás után, közösséget alkotnak, sportolnak és nézik a mérkőzéseket – jövőt biztosítva ezzel a sportágnak. Ami előny, hogy ugyanolyan medencék,

körülmények kellene a férfiaknál, és a nőknél is, de ezzel természetesen választás elé állítják a klubokat: fel kell osztani a vízfelületet, rangsorolni kell. A létesítményhelyeztetel kapcsolatos pozitívum, hogy a főváros terjeszkedése miatt például Szentendre már közelinek minősül. Vannak az agglomerációban medencék, csapatok, de például Budán kevés a „vízilabdás” uszoda – ezen sokat lendített a Kondorosi úti Nyéki uszoda aktív használata a sportág számára. Vannak strandon is csapatok, akik a nyitott uszodákat ősszel-télen sátorral fedik, de ennek nagyon magas a költségvonzata (maga a sátor ára, fel-leszerelési költsége, stb.), cserébe nagyon alacsony a hatásfoka, a komfortérzet. Szükség van európai szintű fedett uszodákra.

Nagy pozitívum, hogy az elmúlt támogatási időszakhoz képest több, mint 10%-kal nőtt az igazolt sportolói létszám, amely így már megközelíti az 1700 főt.

Nemzetközi tendenciák

Tágabb értelemben 20-22 országban van színvonalas női vízilabda, de jelenleg nagyjából 10 olyan ország van a világon, ahol minőségi női vízilabda játék folyik. A férfival szemben ebben a szakágban négy nem európai ország Egyesült Államok, Ausztrália, Kanada, Kína a meghatározó szereplői a sportágnak. Afrikában sajnos nagyon gyerekcipőben jár a sportág, az arab országokban pedig nyilvánvalóan nincs lehetőség a játékra. Rajtuk kívül Németország, Franciaország, Nagy-Britannia, Új-Zéland és Brazília felnőtt válogatottjai is folyamatosan fejlődnek, van esély a világ élvonalához való felzárkózásukra.

Az USA-ban, Kanadában és Ausztráliában egyetemi sportnak számít, csak Kaliforniában 5 000 regisztrált játékos van. Érdekeség, hogy Oroszországban és Kínában alig űzik ezt a sportágot, pedig a nagy számok törvénye alapján nyilvánvaló előnyük kellene, hogy legyen. A két országban összesen alig kéttucatnyi klub van.

Az utánpótlásképzés minőségét, és a fizetéseket tekintve Dél-Európa (Spanyolország, Olaszország, Görögország) áll a legjobban, itt nem ritka, hogy szülés után térnek vissza játékosok, valamint 30 éves kor felett is játszanak – és meg is fizetik őket.

Hazai tendenciák

Magyarországon inkább amatőr sportnak számított a női vízilabda, de a 2014/15-ös szezon azonban áttörést hozott. A magyar válogatott játékosok anyagilag megerősödött magyar klubokba tértek haza külföldről, ezzel a hazai bajnokság színvonala minden bizonnyal világszínvonalra emelkedett.

A magyar képzés minőségét dicséri, hogy kevés „merítési lehetőséggel” is a világ élvonalába tartozunk. Nálunk az egyetem elvégzése után sokan azonnal abbahagyják a játékot, de sokan csak azért játszanak a tanulmányaik mellett, mert ösztöndíjban részesülnek a helyi egyetemről.

Az elmúlt két esztendőben érezhetően javult a női válogatott játékosok anyagi megbecsülése. A klubok jelentősebb kereseti lehetőségeket tudtak felkínálni a legjobbak számára, valamint az MVLSZ is több támogatást nyújtott a női sportolóknak a Gerevich források elosztásakor. A pozitív trendhez nagyban hozzájárult még az EMMI sportcsillagok ösztöndíjprogramja is, amely tanulmányaikban támogatja jelentősen a sportolókat.

Eredményesség tekintetében ráadásul könnyen megtérülő befektetés lehet a női csapat, hiszen némi túlzással az mondható, hogy kisebb befektetéssel lehet nagy sikereket elérni.

A Dunaújváros, Eger, Szentes, BVSC – a magyar női vízilabda fellegrái – mellé felzárkózott a rendkívül jól szervezett UVSE is, a legjobb játékosokért és bajnoki címért komoly verseny bontakozik ki évről-évre.

Sok múlik az edzőn, ugyanis ha van egy olyan edző, aki keresi a játékosokat, kézben tartja a csapat ügyeit, odafigyel rájuk, ösztönzi őket, akkor egy sikeres csapat alapjait lehet lerakni. Ugyanakkor, ha valaki fásultan végzi a feladatait, akkor előbb-utóbb belebukik az egész klub – ez a tézis a női vízilabdára különösen igaz.

Azért vagyunk sikeresek, mert van hagyománya a vízilabdaképzésnek, van múltja a sportágnak. Amikor 1982-ben megalakult az első csapat, a 60 éve játszó holland női válogatott mögött azonnal második lett az Európa-bajnokságon, de 1996-ban már a hollandokat is megvertük. Egyszerűen akkora tudás van a magyar vízilabdában, hogy másfél évtized se kellett ahhoz, hogy utolérjük őket.

Probléma viszont, hogy sok olyan edző érkezett a női csapatokhoz, akiknek a munkájára nem volt akkora kereslet a férfiaknál, és azért váltottak; kevés az olyan edző, aki kifejezetten nőket akart tanítani. Ma már a nagyobb női csapatok edzői kvalifikált és specializált trénerek, de nagyon nehéz „kollégákat” találni, mert a férfi vízilabda lefed mindent. Anyagi téren még mindig nagyon nagy a szakadék: egy utánpótlás férfiedző másfél-kétszeresét keresi egy nővel dolgozó edzőhöz képest.

Nem túlzás azt állítani, hogy a magyar női vízilabdát a „megszállottak” csinálják, amely többek között annak is köszönhető, hogy a szakágak múltjából fakadó különbséghez képest is túl nagy a férfi vízilabda támogatottsága. Ezzel együtt kulcsfeladat, hogy a megfelelő embereket találjuk meg a korosztályos válogatottakhoz.

Utánpótlás-nevelés

Bár a társasági adókedvezmények nyújtotta sporttámogatásoknak köszönhetően jelentősen nőtt az igazolt utánpótlás korú játékosok száma, alapvető probléma, hogy egy korosztályban a fiúk száma 70-100, míg a lányoké 18-22. Ilyen számok mellett nehéz „meríteni”. Túlzó megfogalmazás, de a tendenciákat jól jelzi, hogy a vízilabdát elkezdő leányok közül minden ötödik felnőtt válogatott lesz, de minden másodiknak komoly esélye van a korosztályos válogatottságra.

A női utánpótlás akkor erősödött meg szakmailag, amikor ugyanazt a rendszert átvette, mint amit a férfiak alkalmaznak: 12 éves kortól korosztályos edzőtáborokat szervezünk, rendszeres edzéseket, foglalkoztatásokat tartunk. Az új rendszert 2005-ben kezdte el az MVLSZ. Az akkori váltásnak nagy szerepe volt az Európa-bajnoki cím elnyerésében és az olimpiai kijutásban is, hiszen az a korosztály adja a mostani válogatott gerincét.

Az új vezetőség döntése alapján a tehetséges játékosok több figyelmet és tapasztalatszerzési lehetőséget kapnak a korosztályos válogatottaknál.

Az előrelépés egyik útja a központosítás lehetne. A legnagyobb tehetségeket együtt kell edzetni, akár akadémiai rendszerben is. Sokat segítene, ha a fiatalok 8 hónapig együtt tanulnának, edzenének, készülnének, úgy, hogy közben a klubjukból nem szakítjuk ki őket, hétvégenként pedig szabadon játszhatnak bajnoki mérkőzést, készülhetnek a csapattal.

A női vízilabda két legnagyobb problémája a vízfelület és a tömegbázis hiánya. Míg a férfiaknál egy 20-30 fős korosztályos csapatra kevés vízfelület és edző jut, addig a lányoknál a női szakosztályban kevés a vízilabdázó, így a játékosok sok esetben együtt készülnek a 8 évestől a 28 évesig, akikre egy, jó esetben két edző jut. A szakembereknek így két lehetőségük van: korosztályokra bontják az edzéseket és mindenki mást csinál, amit lehetetlen koordinálni, vagy ugyanaz az edzőmunka vár mindenkire, de ami a legidősebbeknek kevés, az a legfiatalabbaknak már túl sok. Budapesten a legrosszabb a helyzet, ugyanis két csapaton kívül nincsen utánpótlásképzés, mert csak este van vízfelület, és nincsen olyan szülő, aki este 9-kor lehozná a 11 éves lányát edzeni. Másrészt egzisztenciális kényszerek miatt az edzők sem tudnak 17 óránál hamarabb elszabadulni a munkahelyükről, így nehéz a délutáni edzést megszervezni.

Ezért gondoljuk úgy, hogy a központosítás jó lehetőség, mert nem az edző munkájával van probléma, hanem ezzel a specializált munka hiányával. Ha a tehetségesebbeket kiemeljük, számukra minőségi képzést lehetne tartani. 2011-ben az ifi válogatottunk két hónapig együtt edzett minden nap, amelynek következtében olyan formajavulás volt tapasztalható, hogy az Eb-n 2. helyet értek el, de minden munka kárba veszett, mert visszamentek a klubjaikhoz, és visszafásultak a mindennapi „átlagos” edzőmunkába.

A szövetség szerződött a budapesti Kolping Általános Iskola és Gimnáziummal. Elértük, hogy a vízilabdázó lányoknak csak 11-re kelljen menniük iskolába, előtte tudnak edzeni. Idén már a negyedik osztályt indítottuk, ezzel próbáljuk kihasználni, hogy délután 2-ig gyakorlatilag üresek az uszodák, így van vízfelületünk. Az iskola legnagyobb problémája, hogy sokan járnak vidékről, és nincs olyan kollégium ahol kényelmesen lakhatnának.

A női vízilabda utánpótlásának fejlesztését, nagymértékben segíti a budapesti, kiemelkedően tehetséges vízilabdásokat befogadó gimnáziumi osztály létrehozása. Ennek az ún. „akadémiai” rendszernek a szükségszerűségére álljon itt egy számadat: Egy ifi válogatott 16-17 éves lány eddig a klubjában 10 hónap alatt kb. 200-210 órát edzett a válogatott nyári felkészülése mellett (100-150 óra). Csak ebben a „pólós” osztályban szeptembertől júniusig további 360 óra edzés lehetőséghez jut egy tanuló, azaz majd megduplázódik az edzésen töltött idő!

Az iskolával szemben támasztott követelmények:

- 1. Lehetőleg a Margitszigetről könnyen megközelíthető legyen.*
- 2. Jó hírűnek, a felsőfokú továbbtanulást előtérbe helyezőnek kell lennie.*
- 3. A hét öt napján (hétfőtől-péntekig), a tanítás az érintett gyerekeknek 11.30 után kezdődjék és maximum 16.00-ig tartson.*
- 4. A tanrendben nagy hangsúlyt kapjanak az érettségi tárgyak, valamint az idegen nyelvek.*

5. Az iskola biztosítsa a sportosztályból egy párhuzamos osztályba való áthelyezés lehetőségét arra az esetre, ha ez valamely okból (sérülés vagy egyéb) szükséges.
6. Szükség esetén legyen lehetőség a fontosabb tantárgyakból korrepetálásra.
7. Természetesen az induló kilencedikes osztálynak biztosítani kell a fenti feltételeket egészen az érettségig.
8. Az iskola további évfolyamokban is biztosítani tudja a fenti feltételeket. Elsősorban a női pólóra jellemző helyzetre (sok vidéki szakosztályban játszik korosztályonként 1-2 kislány), jelenthetne megoldást néhány kollégiumi hely.
9. Lehetőség szerint az iskola legkésőbb érettségi utáni 5. évfolyamán egy ún. technikai képzés keretében a TF továbbképző intézettel együttműködve edzői képesítést adó tanfolyamot szervez az eziránt érdeklődő tanulók számára.
10. Az iskola az MVLSZ-szel együttműködve játékvezetői és/vagy versenybírói képzést biztosít.

Sportszakmai követelmények:

1. Heti négy nap (kedd-péntek) edzésidő, -hely (tornaterem, medence) biztosítása, naponta 7.30-10.00 között.
2. Uszodai belépés biztosítása a játékosok számára.
3. Tárgyi feltételek (labda, sapka stb.) biztosítása.
4. Az edzéseket vezető szakember biztosítása.
5. A fenti feltételek biztosítása egyrészt az osztály érettségiéig (négy év), másrészt a remélhető folyamatoság fenntartásával évenként emelkedő létszámra tervezve.

Jelenleg az iskola négy osztályába (9 V., 10 V., 11 V. és 12. V.) több, mint 60 vízilabdázó jár, akikkel heti 4 alkalommal Szabó Zoltán (fiúk) és felváltva, Tóth Zoltán valamint Petrovics Máttyás (lányok) foglalkozik az uszodában.

Ha megfelelő körülményeket tudunk teremteni, a játékostól a családig mindenki sokkal szívesebben venné, hogy a lányok vízilabdáznak, mert ezzel megkapnának minden háttérsegítséget ahhoz, hogy a tanulás mellett sportoljanak is, és ne kallódjanak el valahol az iskolapad és az uszoda között. Az orosz rendszerhez hasonlóan a 12 osztályos iskolának minden korosztályában szeretnénk női csapatot kialakítani, akik a reggeli edzés után mennek iskolába, délután pedig mindenki a saját klubjának edzésére megy. A fő cél az, hogy a válogatott szintű játékosoknak már gimnáziumi körülményeket tudjunk biztosítani, vagyis a 8. osztály elvégzése után, meghívásos alapon, szakmai kiválasztás után érkeznének a lányok. Mivel a létszám kicsi, csak a munka mennyisége és minősége alapján lehet továbblépni.

II. A TAO támogatási rendszer segítségével elért eddigi eredmények

Férfi szakág

A TAO program bevezetésekor a legnagyobb problémánk az utánpótlás helyzete volt. A sportág nem szerepelt jól a nagy korosztályos világversenyeken, a magyar vízilabda sport múltjához nem méltó helyezéssel zárta a ranglistát.

Akkor döntött úgy a szövetség, hogy felkaroljuk az utánpótlás válogatottat és Dr. Horkai Györgyöt bíztuk meg a csapat irányításával. Rengeteg munkát végzett a sportolókkal, jelentősen többet, mint a korábbi időszakban végeztek. Ebből következően azt reméltük, hogy az utánpótlás válogatott elfogadhatóbb eredményeket fog elérni.

Fontos volt, hogy szakmai fejlődés induljon el a férfi csapatnál és a további versenyeken elfogadható helyezéseket érjen el a csapat. Ennek érdekében a 2012/2013-as szezonban a junior válogatott a hazai nemzeti bajnokság első osztályában játszott. 2013/2014-ben azonban már nem, mivel az iskolai és klubcsapat terhelések miatt túlzónak ítélték a többletmunkát az erről döntő szakemberek.

Az élvonalbeli játékosok sokat fejlődtek, ami az eredményeken is meglátszott. Válogatottjaink világbajnoki ezüstérmesek lettek 2012 decemberében illetve 2013 augusztusában elődöntőbe jutott a csapat, negyedek lettek.

A Horkai-éra legnagyobb sikerét azonban a 2014-es esztendő hozta a fentebb már megemlített világbajnoki címmel, amelyet az „Év Csapata” kitüntető címmel ismert el a sportszakma. Talán ennél is nagyobb eredmény azonban, hogy a 2016-os esztendőre a 19 esztendő Manhercz Krisztián a belgrádi felnőtt Európa-bajnokságon is szerepelhetett, valamint több vele egyidős fiatal is bemutatkozott a legjobbak között.

A válogatott sikereknek egyik alapköve a sportszervezeteknél végzett munka szakmai és minőségi javulása. A TAO segítségével a sportszervezetek több pénzzel tudnak gazdálkodni, több vízfelületet tudnak vásárolni, több edzőt tudnak alkalmazni, táplálék kiegészítőket, erősítő gépeket venni, ezáltal a körülmények javultak. De a TAO lehetőséget adott a szövetségnek arra is, hogy valamit elvárjon az egyesületektől, és a szövetség megpróbálta irányítani/terelni a kluboknál végzett munkát. Az elvárásokat a tavalyi évben foglalta írásba. Megfogalmazódott a TAO kritérium rendszere, másrészt megszületett az a szakmai anyag, amit hozzáértő edzők állítottak össze arról, milyen legyen a képzési program a kluboknál. A szakmai programok átfogó ellenőrzése közelgő feladat, mindenesetre a folyamat elindult.

A felnőtt klubvízilabda komoly problémája a nemzetközi eredményesség hiánya. A legjobb játékosok alkotta bajnokcsapat sem tud a Bajnokok Ligájában eredményt elérni. Klub szinten kötelező előre lépni. Az elmúlt időszakban fokozott figyelem vetült erre sorozatra, hiszen 2016-ban Budapest rendezhette a BL hatos döntőjét, azaz a FINAL 6-et, valamint 2017-ben is Magyarország ad otthont ezen rangos eseménynek, közvetlenül a „Vizes Világbajnokság” előtt. A 2016-os döntőn két magyar együttes is a legjobb hat csapat között szerepelhet, ami feltétlenül azt jelzi, hogy a klubok is a helyes irányt vették célba! 2017-ben szintén két magyar csapat képviseli hazánkat a döntőben.

Az előrelépés jelei mutatkoznak meg abban is, hogy 2017-ben a férfi vízilabda Európa-kupát a Ferencváros csapata nyerte meg.

Még egy fontos ponton avatkoztunk bele a képzési folyamatba: elindult egy vízilabdaedző képzés is. Nálunk kevésbé működik az az egyébként jól indokolható modell, hogy a 35 évesen visszavonult sportoló 5 év alatt végezzen el nappali képzést. Ezért a szövetség egy saját képzést indított el a mesteredző és BL győztes Kásás Zoltán vezetésével, ahol közel félszáz hallgatónk van. A rendszertől azt várjuk, hogy képzettebb edzőink lesznek. A licensz rendszer elindítása is ezt a célt segíti elő.

Fontosnak tartjuk a vízfelület növekedést. Épült uszoda Szolnokon, Szentesen, Ajkán, felújították a ceglédi, Szőnyi úti, Kondorosi úti uszodát, de tömegesnek egyelőre még nem nevezhető a szándék. Feltérképezésre került az ország uszodai ellátottsága járásonkénti bontásban. A tanuszoda program keretében is számos új vízfelület vált és válik elérhetővé a sportolók és a lakosság részére.

A cél, hogy minden járásban legyen uszoda, minden gyerek tanuljon meg úszni, valamint vízilabdázni is! A tanuszoda építési programot az MVLSZ természetesen támogatja, ez a támogatás az elmúlt támogatási időszakra benyújtott és jóváhagyott sportfejlesztési programunkban konkrétan is megjelenik. Minden tanuszodát szeretnénk sportfelszereléssel, eszközökkel, labdákkal ellátni. Ezen eszközök beszerzése, az MVLSZ 2016/2017-es sportfejlesztési programjának terhére már elkezdődött.

Női szakág

A nők a világszínvonal elejét képezik. Náluk más problémákkal kell szembenéznie a szövetségnek. Nagyon kevés a felnőtt korú női vízilabdázók száma – ezt a számot kell jelentősen növelni, amelyhez az utánpótlást kell fejleszteni.

A női vízilabdázásban a legtehetségesebbek napi megélhetési problémákkal szembesülnek. Többségük fiatal lány. Számukra egy iskolai ösztöndíj nagy vonzerő, ezért komoly veszély fenyeget, hogy a legtehetségesebbek kimennek az USA-ba tanulni. Ezzel nem nagyon lehet versenyezni. Szerencsére már Magyarországon is vannak lehetőségek, hogy tandíjmentesen tudjanak továbbtanulni, külső támogatás is – sportolói ösztöndíj program – szerezhető a továbbtanulásra. Amennyiben a továbbtanulást támogató ösztöndíj programok rendszerszerűen fognak működni, el lehet érni, hogy a tehetséges vízilabdás fiatal lányok itthon tanulhassanak és mellette sportoljanak.

Az utánpótlásra ez még nem vonatkozik. Ők még gyerekek, és a szüleikkel élnek, és vannak olyan UP programok, amelyek a sportágban tartják a tehetségeket. A korosztályos válogatottak jól szerepelnek a nemzetközi versenyeken rendszerint jó eredményeket érnek el. A korábban bemutatott Kolping Program segítségével a lányok sokkal többet pólóznak, mint azt normál esetben tehetnék.

A TAO támogatásban a női csapatok is részesülnek, jobb körülmények között tudnak edzeni, mint korábban. A létszámban, előrelépés mutatkozik, amely már egyértelműen az elmúlt

támogatási időszakokban megvalósított sportfejlesztési programok eredményeként is kezelhető.

Klubszinten a magyar női vízilabda a világelithez tartozik. 2017-ben a női vízilabda LEN-kupa négyes döntőjében az UVSE csapata az első, míg a Dunaújvárosi Főiskola csapata a harmadik helyen végzett.

Válogatottak

A Dr. Kemény Dénes szövetségi kapitány nevével fémjelzett válogatott után a Benedek Tibor irányította csapat világbajnokságot nyert, majd hazai medencében Eb ezüstérmet szerzett, legutóbb pedig a belgrádi Eb-n állt dobogóra. Ezeken a nemzetközi versenyeken bebizonyosodott, hogy néhány fiatal játékosra lehet számítani. Ezzel együtt nem lehet könnyen a felnőtt válogatottba építeni a fiatal játékosokat. A riói olimpián elért 5. helyezést követően Márcz Tamás vette át a csapat irányítását.

A felnőtt nőknél nagyobb változások történtek 2015-ben. Ennek első eredménye az lett, hogy Bíró Attila vezetésével a női válogatott kvalifikációt szerzett a riói olimpiára, mindezt ráadásul Eb-győzelemmel harcolta ki. Az olimpiai 4. helyezés kiváló alap lehet az elkövetkező olimpiai ciklusra.

Szakmai munka

A szakmai munka színvonala fejlődött a TAO rendszer bevezetése óta, ami nagyban köszönhető a körülmények, az infrastruktúra fejlődésének. Jut pénz az erősítő termék használatára, az orvosi felszerelésekre, vizsgálatokra, diagnosztikai mérésekre, táplálék kiegészítők, vitaminok rendszeres használatára. Ezek amúgy alapfeltételek lennének TAO segítség nélkül is, de a magyar vízilabdában csak a TAO támogatásokkal váltak mindezek elérhetővé. Tehát összességében történt előrelépés, a lépés nagysága azonban klubbonként változó.

A létszám növekedett, de továbbra sem a vízilabda Magyarország meghatározó üzött sportja. Az is megállapítható továbbá, hogy a tudástranszfer egyelőre kevésbé működik, hiányoznak a külföldi jó edzők. A TAO lehetőséget biztosít arra, hogy jobban meg tudjuk fizetni a felkészült edzőket, mint ahogy Horvátországban vagy Szerbiában ezt tehetik. Megfontolandó a jégkorong és a labdarúgás példája, ahol sokkal nyitottabbak a külföldi edzőkkel kapcsolatosan. Tanulási szándéktól vezérelve szerződtetik őket a haza csapatok/válogatottak élére. Ez a vízilabda sportágban is lehetőség, de egyelőre kevésbé élünk vele.

Szervezet

Összefoglaló a szervezeti teljesítményről az elmúlt évek legfontosabb eredményei alapján.

1. Szakmai eredmények

Folyamatos válogatott események idehaza:

- felkészülési tornák
- világliga

Női vízilabda státusza:

- források biztosítása szakmai munkára
- Gerevich források arányos elosztása
- élő televíziós közvetítések női válogatott meccsekről is
- aktívabb kommunikáció saját honlapokon (írások/megjelenések közel 50%-a)

Sikeresnek ítélt hazai LEN és FINA események:

- budapesti Masters Eb 2013
- szombathelyi Junior vb 2013
- budapesti Európa-bajnokság 2014
- Final Six rendezés 2016 és 2017

Edzőképzés:

- 40-nél is több hallgató vizsgázott le 2015 júniusában
- 50 feletti hallgatói létszám a 2016-17-es kurzuson
- rövidített licencszerzési lehetőség OKJ-s edzői tanfolyamot végzett edzők számára

Játékvezető képzés:

- folyamatos képzés
- országos lefedettség
- fókusz a női játékvezetőkre

Sportszakember képzés:

- 2016-ban indult program
- 12 oktatási nap, neves előadók
- fókuszban a sportvezetők számára nélkülözhetetlen tudás
- MVLSZ – PWC közös képzés beindítása
- kb. 100 klubvezető végezte el a képzést

2. Marketing és kommunikáció

Fokozott figyelem a sportág külsőségeire, promóciójára:

- aktív online jelenlét (honlap, Facebook, Twitter, Youtube)
- újságírók alkalmazása
- PR rendezvények, ünnepségek, sajtótájékoztatók
- új MVLSZ arculat
- új OB I-es arculat
- új szponzori szerződések (pl. E.On, Huawei, Szerencsejáték Zrt.)

3. MVLSZ iroda

- működési költségek csökkentése
- fiatalítás
- versenyiroda felállítása a magasabb szintű versenyszervezés érdekében
- a sportág múltjához méltó iroda kialakítása, felszerelése

4. TAO feladatok

TAO bírálat:

- új kollégák bevonása, a folyamatok áttekintése, racionalizálása

Benchmark rendszer kiterjesztése:

- csapatok kategóriarendszere
- fejlesztési preferenciák meghatározása
- építési beruházások támogatása új benchmarkok alapján

TAO ellenőrzések:

- a korábbi hatósági feladatok átvétele, átlátható elvégzése
- együttműködés négy másik sportszövetséggel, EMMI-vel
- a tapasztalatok alapján történő jogszabály módosítási javaslatok előkészítése

A szervezetben komoly változások történtek az elmúlt években. Felkészült, nyelveket beszélő munkatársakat sikerült az MVLSZ kötelékébe megszerezni, többen a Testnevelési Főiskolán végeztek, motivált, jó minőségben teljesítő kollégák lettek.

2015-ben a szövetség átszervezte a gazdasági irányítását annak érdekében, hogy az MVLSZ maradéktalanul megfeleljen az indokoltan szigorú gazdálkodási, elszámolási szabályoknak.

Az MVLSZ az elmúlt években bizonyította, hogy felkészült a legnehezebb feladatok megoldására is, kitűnően vizsgázott Európa-bajnokság és a BL Final Six szervezéséből. A következő években a kialakult csapatra és tapasztalatra bátran lehet majd építeni.

5. További eredmények, sikerek

Eredmények 2016/2017: _

Válogatott

Női

- 1. hely, Európa-bajnokság, Belgrád
- 4. hely, Olimpia, Rio de Janeiro

Férfi

- 3. hely, Európa-bajnokság, Belgrád
- 1. hely, Olimpiai kvalifikációs torna, Trieszt
- 5. hely, Olimpia, Rio de Janeiro

Utánpótlás

- Női U18 világbajnokság, 8. hely, Auckland
- Női U19 Európa-bajnokság, 6. hely, Hága
- Férfi U18 világbajnokság, 3. hely, Podgorica
- Férfi U19 Európa-bajnokság, 7. hely, Alphen

Klubsikerek

Férfi

- Final Six 2016, Budapest
- 3. hely Szolnok
- 6. hely Eger
- Európa-kupa
- 1. hely Ferencváros

Női

- Euro League Final Four 2016, Sabadell
- 2. hely UVSE
- Euro League Final Four 2017, Budapest
- 1. hely UVSE
- 3. hely Dunaújváros

Sportdiplomácia

2016. júniusában a férfi Bajnokok Ligája Hatos Döntője zajlott nagy sikerrel a Margitszigeten, amelyet 2017. május 25-27. között a világbajnokságra megépült Duna Arénában ismét az MVLSZ és Budapest rendez.

A magyar vízilabda sportdiplomáciai helyzete kiemelkedőnek mondható. Egyre több magyar sportdiplomata foglal el meghatározó pozíciókat a FINA és a LEN padsoraiban. Dr. Molnár Tamást 2016 januárjában beválasztották a FINA a sportolói bizottságába, 2016. májusától pedig

tagja a LEN vízilabda bizottságának (LEN TWPC). Dr. Kemény Dénes a FINA edzőbizottságában tölt be tisztséget 2013 óta.

Nagyon fontos, hogy továbbra is legyenek olyan játékvezetőink, akiket a LEN és a FINA rendszeresen foglalkoztat, akik jelen vannak és közreműködnek a kupasorozatokban és a nemzetközi válogatott eseményeken. Rióban a férfi torna döntőjének egyik játékvezetője Molnár Péter volt.

A LEN Bűró 2016. július 9-i ülésén arról döntött, hogy 2020-ban ismét Budapest rendezi a kontinenstornát. Az olimpiai kvalifikációs vízilabda Európa-bajnokságon 2020. januárjában, a Duna Arénában küzdenek majd az aranyéremért a csapatok.

A FINA vezetőtestületének, a Bűrónak windsori ülésén újabb magyar sportdiplomáciai siker született: 2018-ban Szombathely rendezheti meg a junior férfi vízilabda-világajnokságot.

III. Projekt tevékenységek és a sportági fejlesztési program

Mindkét válogatottunk kvalifikálta magát a 2016-os Riói Nyári Olimpiai Játékokra. Mindkét csapattal szemben nagyok voltak az elvárások, ami a sportág hazai történelme miatt teljesen természetes. Bár egy mérkőzés néha csak centimétereken és századmásodperceken vagy akár a szerencsén múlik, a sikerért minden sportoló keményen megdolgozik. A nők 4. helyezése és a férfiak 5. helyezése is hűen tükrözi, egyrészt a verseny kiélezettségét, a sportág nemzetközi fejlődését, és azt, hogy egy sikeres szereplés sokszor nagyon kevésen múlik. Az eredmény természetesen „nem” megszokott a magyar vízilabdázástól, ugyanakkor lehet belőle építkezni. Az MVLSZ a 2017/2018-as támogatási időszakban is mindent megtesz, hogy ehhez a munkához az összes anyagi feltételt, eszközt előteremtse.

Az utánpótlás terén a nőknél eddig is és most is rendben volt, a férfiaknál pedig a kluboknál az edzések színvonala emelkedni látszik. A válogatottnál eddig is a legjobbak dolgoztak, a legjobb edzőkkel is, magas színvonalú a munka, de a mindennapos képzést továbbra is a klub adja és szükség van arra, hogy bizonyos helyzeteket (technikai, egyéni, védekezési típusok, emberhátrányos helyzetek) jól oldjanak meg. Ezekhez pedig a mindennapos edzések kellene, és ezt az MVLSZ két eszközzel tudja elősegíteni.

A férfi szakág képzési rendszerében jelentős változásokat tervezünk. A tornákon való eredményes szerepléshez kemény és jól megszerkesztett munka szükséges, ami egy minden korosztályra lebontott általános egységes utánpótlásképzés programot jelent. A tervek szerint azonos szakmai koncepció szerint folynak majd az edzések, a korosztályok között lesznek átfedések, tehát nem teljesen mást kell egy-egy korosztálynak megtanulnia.

A képzési rendszer megújítása minden területre – szárazföldi, vízi, erőnléti – kiterjed, fontosnak tartjuk, hogy ne egy kiemelkedő korosztályt neveljünk, hanem folyamatosan biztosított legyen a minőségi utánpótlás. A játékosok mire korosztályt lépnek, ne az alapoktól kelljen kezdeni az edzőnek, hanem az egységes tudású játékosok kerüljenek fel.

Ehhez a klubok edzőitől szükséges a rugalmasság és elfogadás, vagyis kész legyen átvenni és tanítani az anyagot. Habár fontosnak, sőt szükségesnek tartjuk az edzések rendszer szerinti felépítését, nem kívánjuk a programhoz való szoros ragaszkodást, hagyunk szabadságot az edzőknek, azonban az eredményeket tekintetében elvárásokat fog követelni az MVLSZ minden korosztály vonatkozásában.

A másik nagyon fontos segítség, amit a TAO keretekkel szeretnénk elérni, hogy az ajánlások mellé legyen elég vízfelület. Azért is szükség van a többlet vízfelületre, mert ha a 12 éves korosztályú csapatnál van három tehetséges játékos, akkor nekik szükségük van egyéni képzésre, külön kapura, és elkülönített vízfelületre, ahol az edző egy edzés után külön tud velük foglalkozni. Miután a pálya nagy, ezért a vízfelület többi részén más korosztályok játékosával is párhuzamosan folyhat a képzés. Erre a külön végzett többlet napi munkára nagy igény van.

A férfi utánpótlás csapatok esetén kiemelten fontosnak tartjuk a fizikum terhelhetőségének javítását. A játékosok egész évben napi egy edzésen vesznek részt, majd nyáron az intenzív erőnléti-, és edzőtáborokban a napi két edzés hamar kimeríti őket, tehát hozzá kell szoktatni őket a napi két – reggeli és délutáni – edzéshez az év során, illetve a különböző hozzá

kapcsolódó edzéstípusokat egy irányba, egy cél felé integrálni. A válogatott kerettagokkal reggel 7-9-ig szeretnénk külön foglalkozni.

Meggyőződésünk szerint a sportágat egy sztenderd, alaposan átgondolt felkészülési váz, magasan meghúzott minimum teljesítményt elváró, erősen ellenőrzött program bevezetése helyezné magasabb szintre. A program egységessége lehetővé teszi, hogy a terv függetlenedjen az edző személyétől. Amennyiben kötelezővé akarjuk tenni minden klub számára az általunk meghatározott edzésszámokat és edzéstípusokat, elvárt eredményeket, kötelességünk biztosítani egy erős anyagi támogatást is, mert e nélkül a teljesítés lehetetlen lenne. A koncepciót szövetségi szinten kell megalkotni, ki kell alakítani a szabályozottságot, amitől csak elnökségi jóváhagyással térhet el az edző. A minimum, illetve a minimum felett megtartott edzésszám meghatározása nem csak anyagi korlátokba ütközik, hiszen a gyerekek nem hiányozhatnak a közoktatási képzésből, az edzés nem mehet az óralátogatás rovására. A szabályozásokra mindkét szakágban igény van. A női szakágban már egy ideje fut, tehát a férfiak is át tudják venni átalakítva a saját programjukhoz igazítva.

A következő években mindkét szakágban rendkívül nagy hangsúlyt kívánunk fektetni a minőségi képzés, a továbblépés fejlesztésére, ehhez igazítjuk a tömegesítésre irányuló, illetve tárgyi eszköz beszerzési terveinket is. A TAO támogatási rendszer nyújtotta plusz forrásokból tovább akarjuk emelni eredményességünket. Az előrelépés leglényegesebb eleme a kluboknál a tehetségekkel folytatott külön, egyéni munka. Ha ezt meg tudjuk oldani, akkor a Világbajnokságot követően a mostani 14- 16 éves gyerekeknek, már nem lesz alapképzettségi problémájuk. Ha a klubok egymás után kinevelik a kiemelkedően képzett generációkat máris más lenne a felnőtt válogatott „utánpótlása”, nem járnánk úgy, mint a 2009-2012-es olimpiai ciklusban a férfiak. Ugyanis a mostani férfi válogatott csapatnál sajnos előfordult ami eddig soha: új, fiatal válogatottnak alapképzettségi hibái voltak.

Az edzéstervek kidolgozása mellett a szakmai koncepció másik nagyon fontos eleme a felkészítő stáb. A magyar vízilabda jelentős lemaradásban van a saját vetélytársaival szemben, hogy nem szakterületenként dolgoznak az edzők: kell úszó, erőnléti, első és másodedző.

Hosszútávban gondolkozunk szövetségi szinten. Haladnunk kell a világgal, nem szabad megengedni, hogy leahagyjanak mások minket, tehát utol kell érni az előttünk járókat, és az azonos szint mellett hozzáadódik a magyar vízilabda hagyományokból adódó plusz többlete.

Megvalósítás szintjén a férfiaknál azt kell elérni, hogy a válogatott és az utánpótlás folyamatosan ott legyen a legjobb négy között a világversenyeken, az első négy helyezett között már minimális különbségek vannak. Meg kell találnunk annak lehetőségét, hogy minél többet tudjon edzeni a válogatott, minél több fiatal tudjon játszani az OB1-ben és a válogatottban, megkapják annak lehetőségét, hogy bekerüljenek, ne menjenek külföldre, hanem itthon maradjanak. Fontosnak tartjuk megteremteni a sportág közönségét, a nézőket be kell vonzani az uszodákba, hogy a mérkőzések látogatása, mint opcionális szabadidős tevékenység szerepeljen a köztudatban.

A női szakág vonatkozásában tízéves távlatban a széles bázis kialakításán dolgozunk. Hisszük, hogy a jó játékos alapja inkább a kiválasztás, mint a képzés, a tudatosan kiválasztott játékosokból megfelelő képzéssel lehet kiváló sportolót nevelni. Női játékosból sokkal kevesebb

van, mint férfi vízilabdázóból, majd tízszeres a különbség, tehát sokkal nehezebb egy jó korosztályos válogatott felépítése. A kiválasztáshoz pedig széles bázis kialakítása szükséges. A tömegesítés megvalósulásához teljes körű feltérképezés szükséges, egy jól kialakított felmérő rendszer, adatbázis alapján a paramétereket lehet rangsorolni, nyomon követni. A cél a tehetségek felkutatása, megtalálása, kiemelése minél több városban, minél több uszodában, minél több edzés indításával.

A tehetséges játékosok kutatási és kiválasztási rendszerének összefogása rendkívül nagy előrelépés lenne. Továbbá probléma a kiválasztott tehetségek elhelyezése. Hosszú távú tervünk, hogy a vízilabda olyan egyetemi sportággá váljon, mint Amerikában, ami a játékosok számára lehetőséget biztosít a továbbtanulásra is. Az egyetemi sport kialakítása mellett általános iskolákat és gimnáziumokat is be kívánunk vonni a rendszerbe, vízilabdás osztályok kialakításával. A nőknél – a kis létszám miatt – vizsgáljuk egy akadémiai képzés kiépítésének lehetőségeit, hiszen ha a tehetséges játékosokat az ország minden tájáról nem tudjuk összegyűjteni és egy iskolai képzés alá összevonni, akkor nem tudnak megmaradni a vízilabda sportág számára.

Klubszinten a legfontosabb utánpótlás-nevelési cél, hogy minél több korosztályos válogatott játékost adjanak, majd 18 évesen, amikor befejeződik az utánpótlás karrierjük, akkor minél többen tudjanak OB I-es klubba igazolni. Klubszinten is át kell állni a minőségi képzésre, ennek a TAO-támogatás alapfeltétele. Nagyon sokban segítené a klubokban a minőségi munkát a vízfelület bővítése. A válogatottak sikerei sok gyereket vonzottak az uszodákba, megerősödött a női vízilabda, ami mind növeli a vízfelület iránti igényt. Új uszodák építésével megférne egymás mellett a női és a férfi vízilabda, az utánpótlás és szenior vízilabda, közönség úszás és a társsportágak (úszás, öttusa, triatlon, szinkronúszás, stb.). Ha meglenne a vízfelület, a létesítmény, akkor a vízilabda szakma hatékonyan tudná hasznosítani az extra órákat, extra képzéseket; a megfelelő szakember bázis már most megvan.